

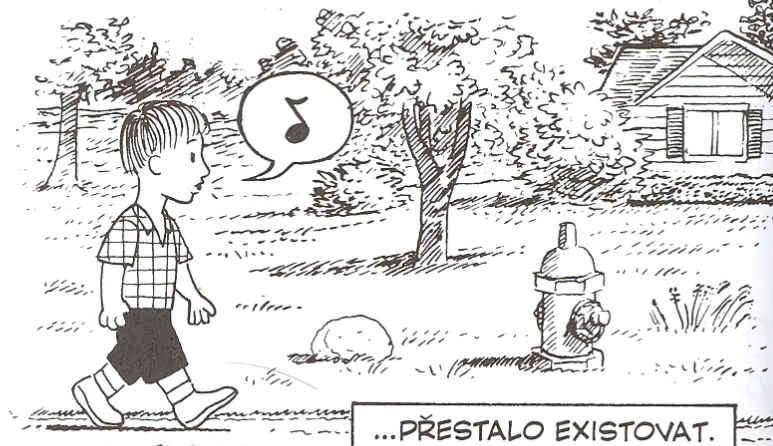
TŘETÍ KAPITOLA

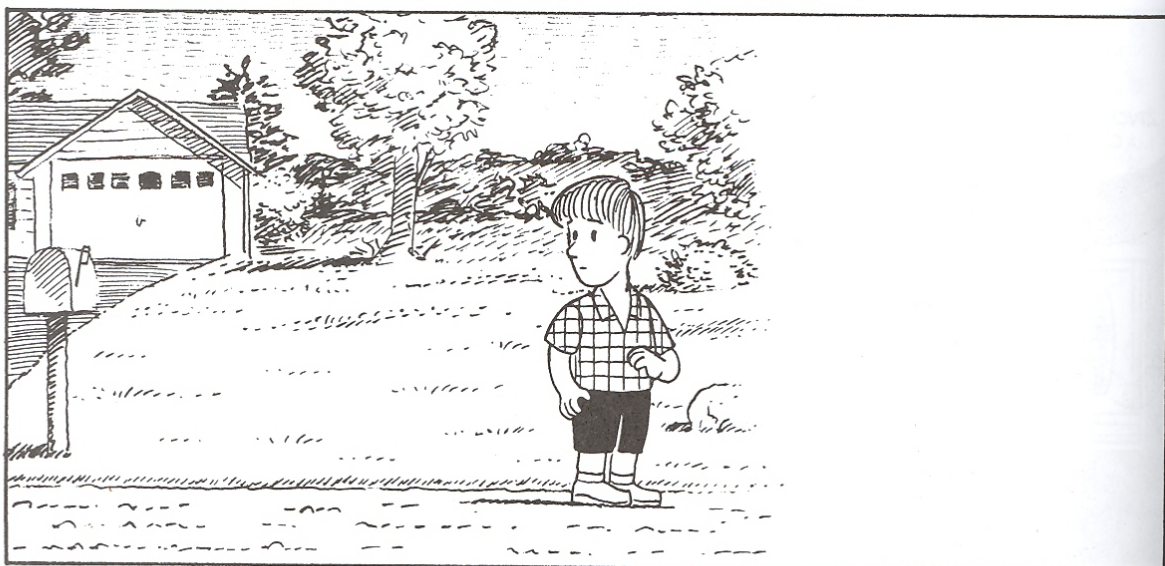
KREV VE ŠKARPĚ

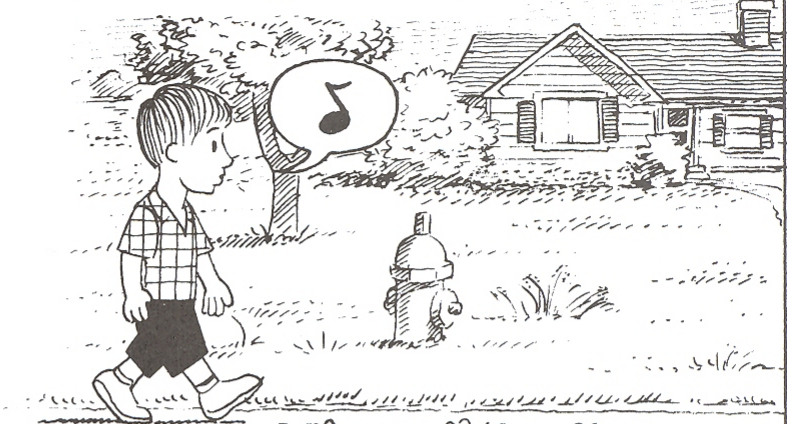
JAKO MALÉMU KLUKOVI SE MI PRAVIDELNĚ OPAKOVAL SEN O TOM, ŽE CELÝ SVĚT JE JENOM PŘEDSTAVENÍ SEHRANÉ PRO MĚ, A ŽE KDYBYCH TU NEBYL A NEDÍVAL SE, VŠECHNO BY PROSTĚ...

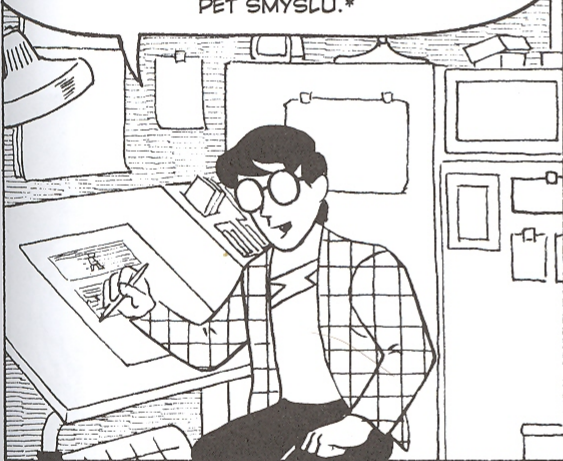
...PŘESTALO EXISTOVAT.

KDYŽ JSEM VYROSTL, POTKAL JSEM I DALŠÍ LIDI, KTEŘÍ MĚLI JAKO MALÍ PODOBNÉ PŘEDSTAVY. NIKDO Z NÁS TĚM TEORIÍ DOOPRAVDY NEVĚŘIL, ALE VŠECHNY NÁS FASCIHOVALA SKUTEČNOST, ŽE JE NEJDE VYVRÁTIT!

ANI DNES, KDY PÍŠU A KRESLÍM TENHLE PANEL, NEMÁM ŽÁDNOU ZÁRUKU, ŽE EXISTUJE COKOLI MIMO TOHO, O ČEM MI PODÁVÁ HLÁŠENÍ MÝCH PĚT SMYSLŮ.*

NIKDY JSEM NEBYL V MAROKU, ALE MÁM PLNOU DŮVĚRU V TO, ŽE MAROKO EXISTUJE!

NIKDY JSEM NEVIDĚL ZEMI Z VESMÍRU, ALE VĚŘÍM, ŽE JE KULATÁ.

NIKDY JSEM NEBYL V DOMĚ NAPROTI PŘES ULICI, ALE PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE MÁ NĚJAKÝ INTERIÉR A NENÍ TO JENOM VELIKÁ FILMOVÁ KULISA!

A NA TOMHLE PANELU SICE NEVIDÍTE MOJE NOHY, ALE MŮŽETE SE DOMNÍVAT, ŽE TAM JSOU.

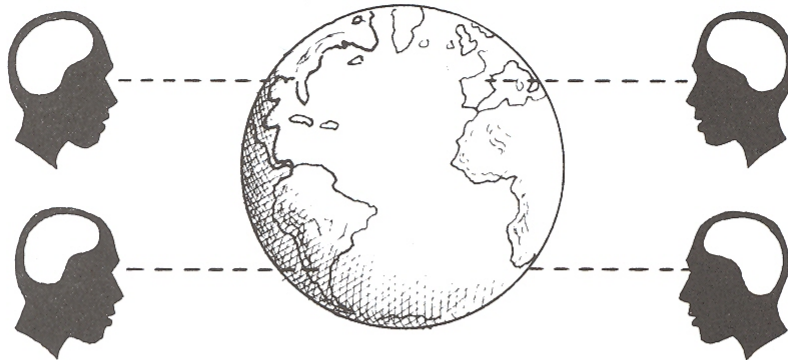
AČKOLI TAM ŽÁDNÉ NEJSOU!

* A NAVÍC: NE ŽE BY HLÁŠENÍ PODÁVANÁ SMYSLY BYLA SPOLEHLIVÁ!

VŠICHNI VNÍMÁME SVĚT JAKO CELEK
PROSTŘEDNICTVÍM SMYSLŮ.

NICMĚNĚ SMYSLY NÁM PŘEDKLÁDAJÍ
SVĚT ZLOMKOVITĚ A NAVIC NEÚPLNĚ.

I TI NEJZCESTOVATELEJŠÍ LIDÉ ZA CELÝ
ŽIVOT SPATŘÍ JEN JISTOU ČÁST SVĚTA.

NAŠE CHÁPÁNÍ „REALITY“ JE PROSTĚ
AKT VÍRY, ZALOŽENÝ NA POUHÝCH
ZLOMCÍCH.

JAKO KOJENCI TENHLE AKT VÍRY
NEZVLÁDÁME. CO NEPOJMEME
ZRAKEM, SLUČEM, ČIČEM, HMATEM
ANI CHUTÍ, TO PROSTĚ NENÍ!

TAHLE MAMINKA TO PŘEDVÁDÍ DOST
NÁZORNĚ. JENŽE POSTUPNĚ SI DÍTĚ
UVĚDOMÍ, ŽE I KDYŽ SE ZRAKOVÝ VJEM
MAMINKY OBJEVUJE A ZASE MIZÍ,
MAMINKA JE TAM POŘÁD.

Bafity-baf!

Bafity-baf!

TENTO JEV, KDY POZORUJEME
JENOM ČÁSTI, ALE ROZUMOVĚ
VNÍMÁME CELEK, MÁ
SVOJE JMÉNO.

ŘÍKÁ SE MU
UCELENÍ.

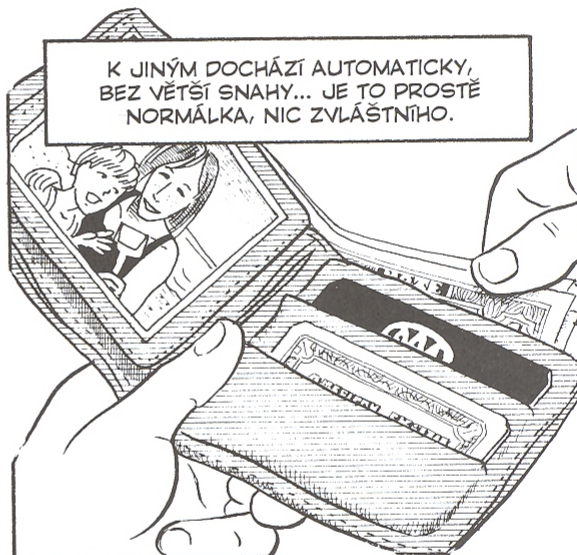
I V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ HO POUŽÍVÁME
ČASTO: V MYSLI SI DOPLŇUJEME, CO
JE NEÚPLNÉ, NA PODKLADĚ MINULÉ
ZKUŠENOSTI.

NĚKTERÉ FORMY UCELENÍ JSOU
ZÁMĚRNĚMI VÝMYSLY VYPRAVĚČŮ,
JEJICHŽ CÍLEM JE VYTVÁŘET NAPĚTÍ
NEBO OSLOVIT OBECENSTVO.

K JINÝM DOCHÁZÍ AUTOMATICKY,
BEZ VĚTŠÍ SNAHY... JE TO PROSTĚ
NORMÁLKA, NIC ZVLÁŠTNÍHO.

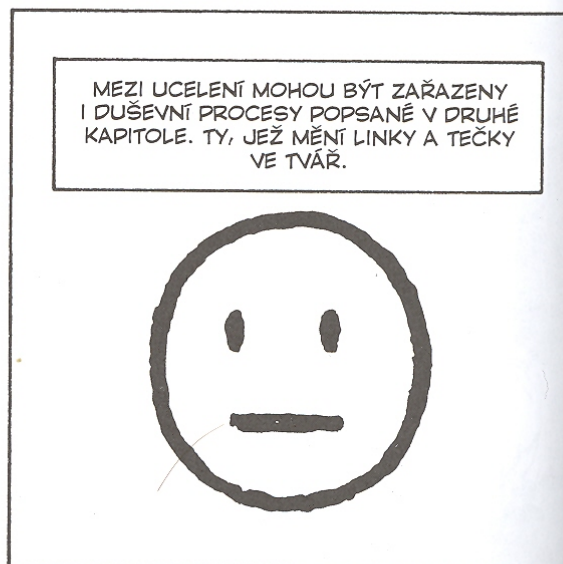
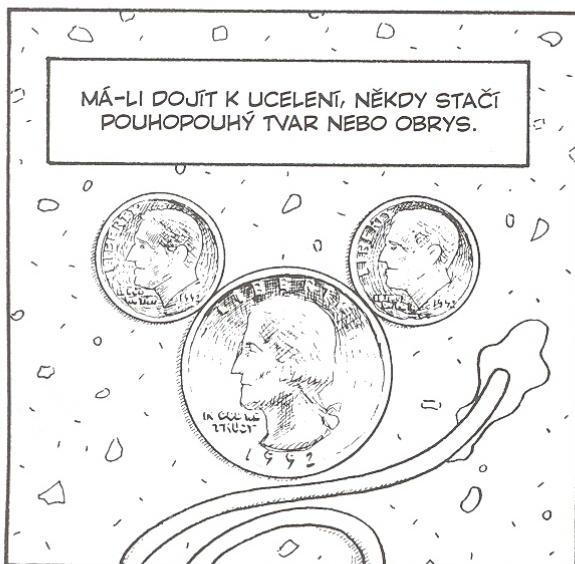
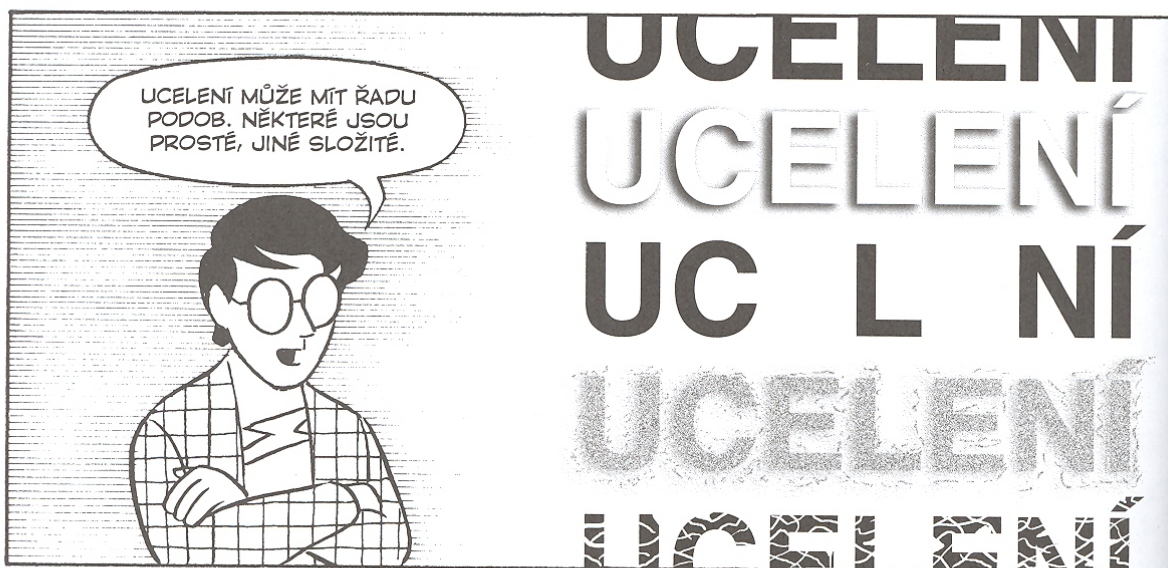

PŘI ROZPOZNÁVÁNÍ JINÝCH LIDÍ A PŘI
VZTAZÍCH S NIMI JSME VŠICHNI SILNĚ
ZÁVISLÍ NA ZÍSKANÉ SCHOPNOSTI
POUŽÍVAT UCELENÍ.

V NEÚPLNÉM
SVĚTĚ JSME
ZKRÁTKA NA
UCELENÍ ODKÁZANÍ,
ABYCHOM VŮBEC
PŘEŽILI.

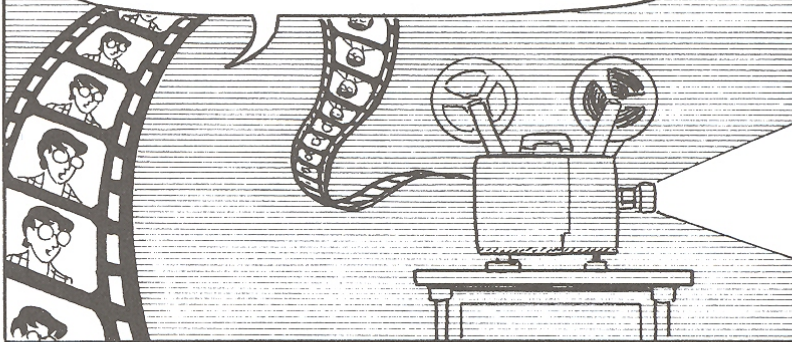

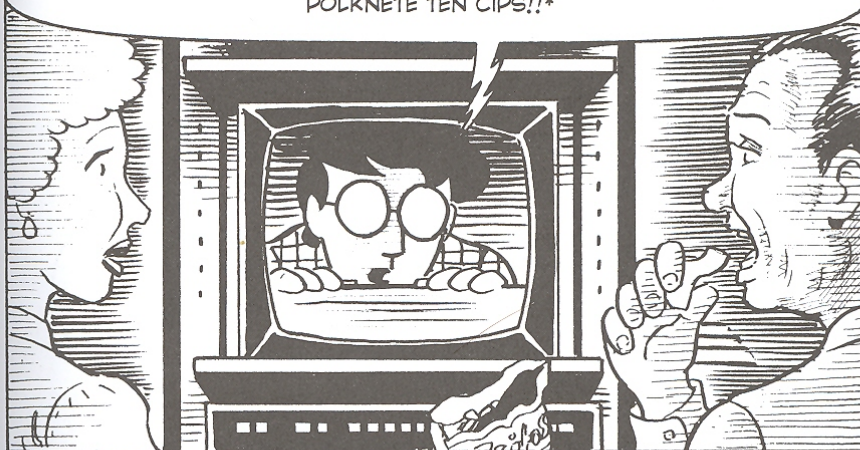
UCELENÍ JE NEUSTÁLÉ, BA DOKONCE NEODOLATELNĚ TAKY U ELEKTRO-NICKÝCH MÉDIÍ.

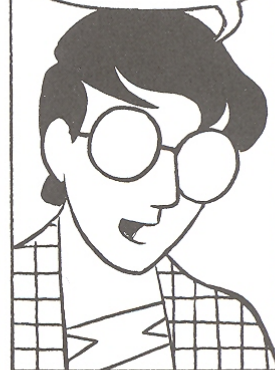
V PŘÍPADĚ FILMU PROBÍHÁ UCELENÍ KONTINUÁLNĚ... PŘESNĚJI ŘEČENO ČTYŘIADVACETKRÁT VE VTERINĚ. NÁŠ MOZEK S POMOCÍ SETRYVAČNOSTI VIDĚNÍ MĚNÍ SÉRII NEHYBNÝCH OBRÁZKŮ V NEPŘETRŽITÝ POHYB.

JEŠTĚ VÍC UCELENÍ VYŽADUJE DALŠÍ MÉDIUM, TELEVIZE. COŽ JE VE SKUTEČNOSTI JEDINÝ SVĚTELNÝ BOD, KTERÝ SE ŘÍTÍ PŘES OBRAZOVKU TAK RYCHLE, ŽE VYKRESLÍ MŮJ OBLIČEJ STOKRÁT JEŠTĚ DŘÍV, NEŽ VY POLKNETE TEN ČIPS!!*

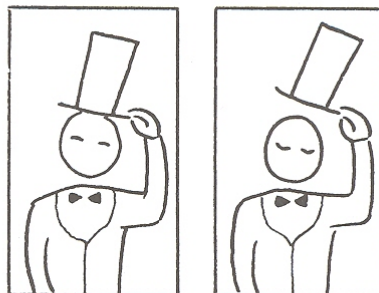
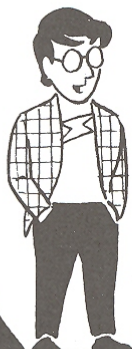
MEZI TAKOVÝM AUTOMATICKÝM ELEKTRONICKÝM UCELENÍM A PROSTĚJŠÍM UCELENÍM VŠEDNÍHO ŽIVOTA...

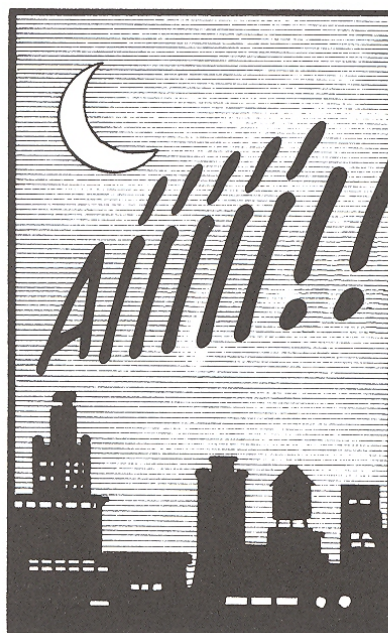
...JEŠTĚ NAJDEME KOMUNIKAČNÍ A VÝRAZOVÉ MÉDIUM, JEŽ POUŽIVÁ UCELENÍ JAKO ŽÁDNÉ JINÉ...

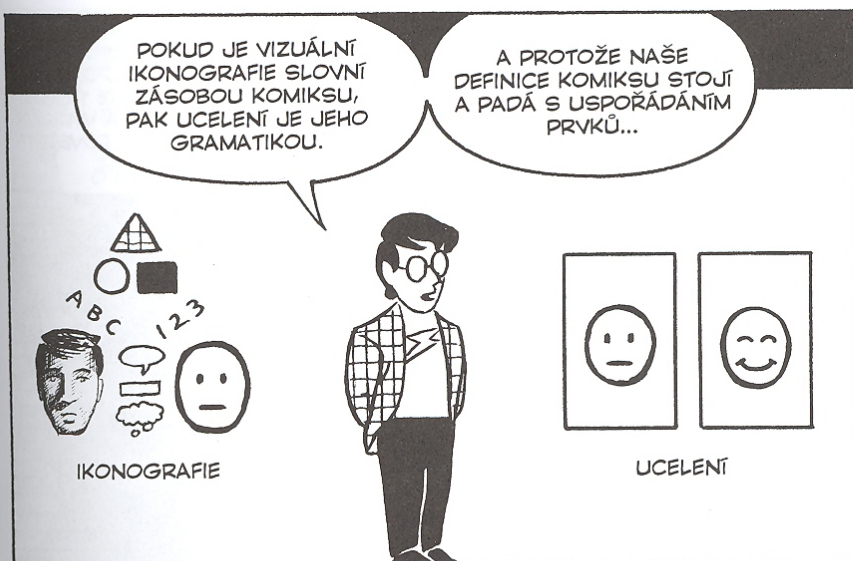
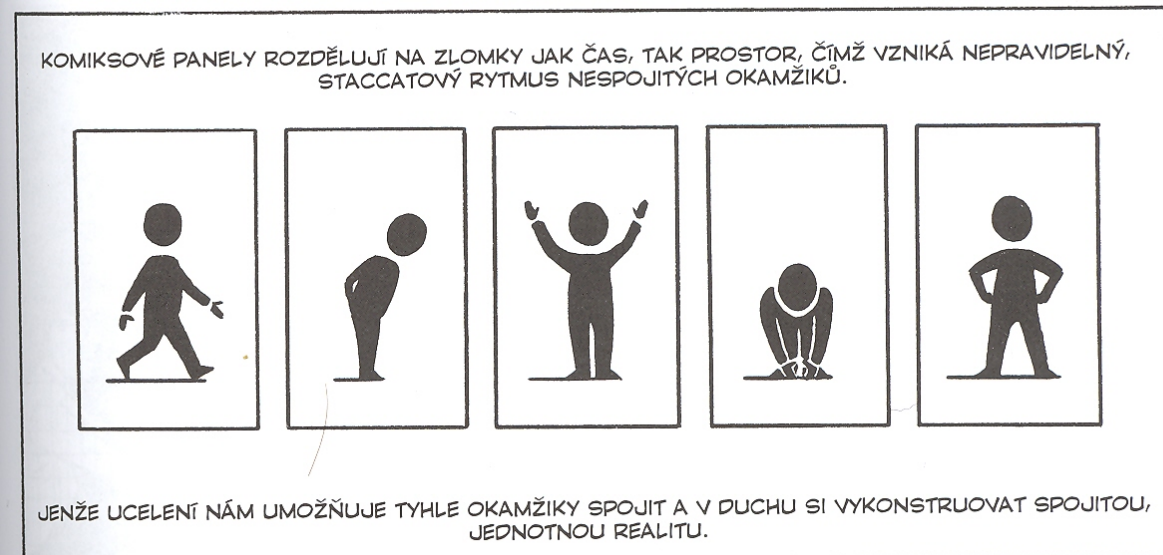
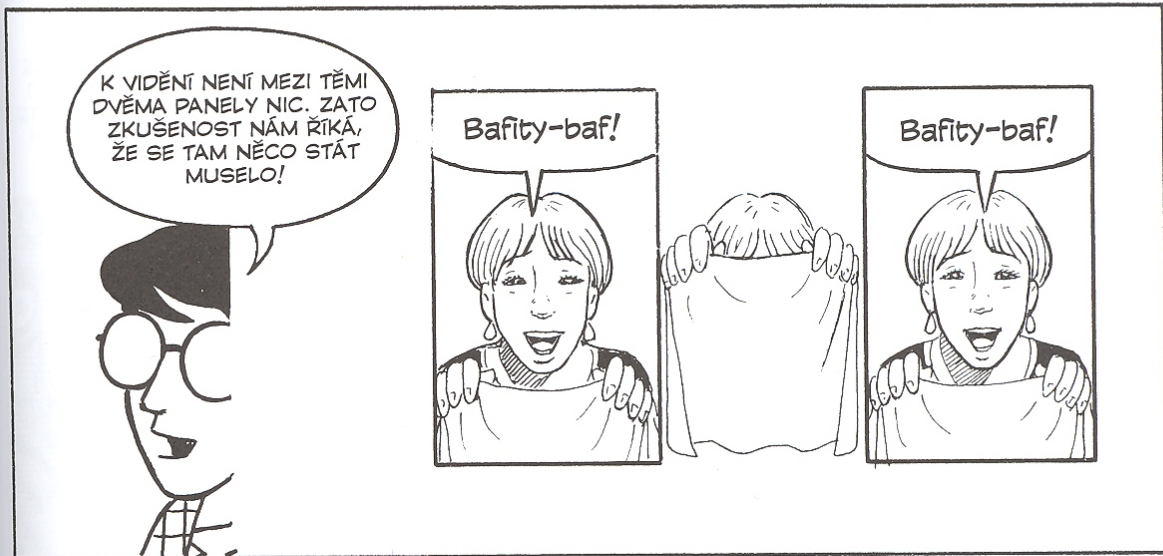

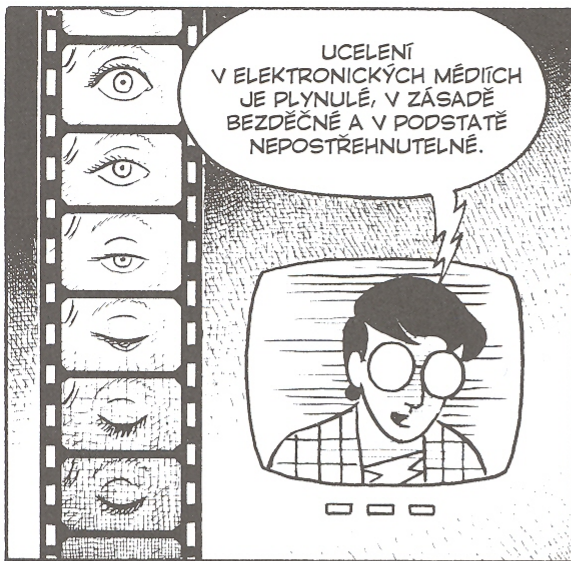
...MÉDIUM, JEHOŽ DIVÁCI JSOU VĚDOMÝMI A OCHOTNÝMI SPOLUPRACOVNÍKY, PRO NĚŽ JE UCELENÍ HYBNOU SILOU ZMĚNY, ČASU A POHYBU.

* MEDIÁLNÍ GURU TONY SCHWARTZ TO ROZSÁHLE POPISUJE VE SVĚ KNIZE MÉDIA, DRUHÝ BŮH (1983).

SICE JSEM NA TOMHLE PŘÍKLADU
NAKRESLIL SEKYRU NAPRAŽENOU
K RÁNĚ, ALE JÁ JSEM JI NENECHAL
DOPADNOUT A TAKY JSEM NEROZHODL,
JAK BUDE RÁNA SILNÁ, KDO TO
VYKŘIKL A PROČ.

TIMTO ZLOČINEM SES, MŮJ DRAHÝ
ČTENÁŘI, PROVINIL TY. KAŽDÝ ČTENÁŘ
SPÁCHAL ZLOČIN PODLE SVĚHO GUSTA.

ZABÍT NĚKOGO MEZI
DVĚMA PANELY, TO
ZNAMENÁ ODSOUDIT
HO K TISÍCI SMRTI.

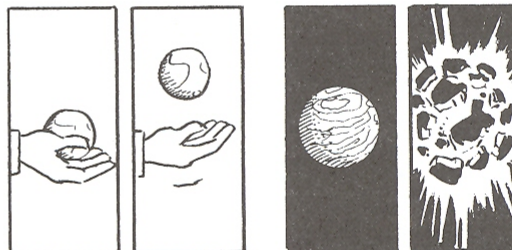
SPOLUÚČAST
JE OHROMNÁ SÍLA
V JAKĚMKOLI MÉDIU.
FILMARŮM UŽ DÁVNO
DOŠLO, JAK VELEVÝZNAMNĚ
JE NECHAT U DIVÁKA
ROZEHRÁT
PŘEDSTAVIVOST.

JENOMŽE ZATÍMCO FILM DIVÁKOVU
PŘEDSTAVIVOST POUŽIVÁ JEN
K OBČASNÝM EFEKTŮM, KOMIKS SE
NA NI MUSÍ SPOLĚHAT PODSTATNĚ
ČASTĚJI!

OD POHOZENÍ MÍČKEM V DLANI AŽ PO
ZÁNİK PLANETY, VŠUDE V KOMIKSU SE
ČTENÁŘOVO ZÁMĚRNÉ, VĚDOMÉ UCELENÍ
UPLATŇUJE JAKO PRIMÁRNÍ PROSTŘEDEK,
JAK SIMULOVAT ČAS A POHYB.

UCELENÍ V KOMIKSU
PODPORUJE DŮVĚRNOST,
KTEROU PŘEKONÁVÁ
POUZE PSANÉ SLOVO. JDE
O NEVYSLOVENOU, TAJNOU
DOHODU MEZI TVŮRCEM
A PUBLIKEM.

JAK TVŮRCE TUHLE
DOHODU DODRŽÍ, TO ZÁLEŽÍ
ROVNOU MĚROU NA JEHO
UMĚNÍ I ŘEMESLE.

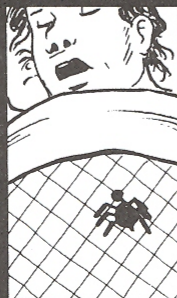
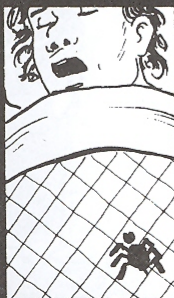
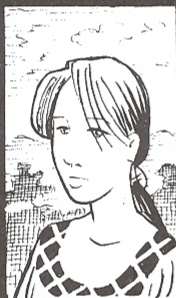
PODÍVEJME SE
NA ŘEMESLO.

VĚTŠINA PŘECHODŮ
MEZI KOMIKSOVÝMI PANELE
SE DÁ ZAŘADIT DO JEDNÉ
Z NĚKOLIKA PŘESNĚ
URČENÝCH KATEGORIÍ.
PRVNÍ Z NICH, PŘECHOD
OD CHVÍLE KE CHVÍLI,
VYŽADUJE JEN VELMI
MÁLO UCELENÍ.

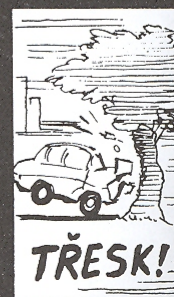
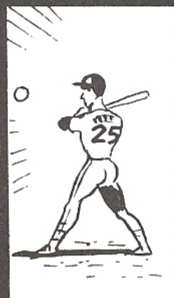
1.

DÁLE TU JSOU
TY PŘECHODY, NA NICHŽ
JE KONKRÉTNÍ POSTAVA
V RŮZNÝCH STADIÍCH
AKTIVITY – OD AKCE
K AKCI.

2.

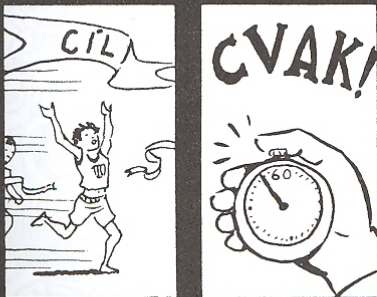

TŘESK!

DALŠÍ JE TYP PŘECHODŮ OD PŘEDMĚTU K PŘEDMĚTU, PŘI KTERÉM VŠAK ZŮSTÁVÁME U STEJNÉ SCÉNY NEBO MYŠLENKY. POVŠIMNĚTE SI, JAK VÝRAZNÉ ZAPOJENÍ ČTENÁŘE JE POTŘEBA, ABY SI TAKOVÝ PŘECHOD ZACHOVAL VÝZNAM.

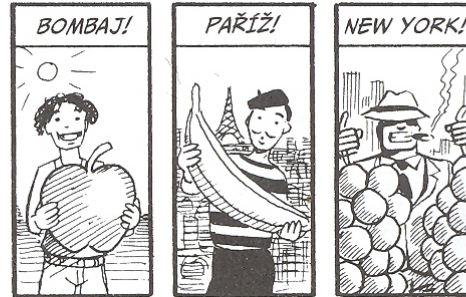
3.

DEDUKTIVNÍ ÚVAHA JE ČASTO POTŘEBA K TOMU, ABYCHOM POROZUMĚLI KOMIKSOVÉMU PŘECHODU OD SCÉNY KE SCÉNĚ, KTERÝ NÁS NĚKDY PŘENESE I O POŘÁDNÝ KUS V ČASE A V PROSTORU.

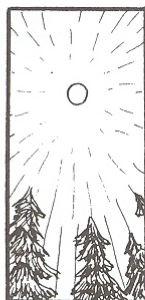
4.

PÁTÝ TYP
PŘECHODU, BUDEME
MU ŘÍKAT PŘECHOD OD
ASPEKTU K ASPEKTU,
VĚTŠINOU PŘEKONÁVÁ ČAS
A DOVOLUJE POHLEDU
PŘESKAKOVAT MEZI
RŮZNÝMI ASPEKTY MÍSTA,
MYŠLENKY NEBO
NÁLADY.

5.

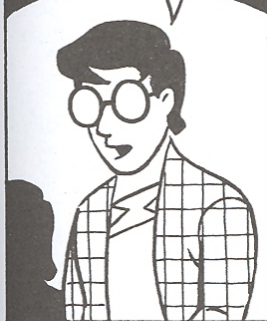
A KONEČNĚ JE TU
NELOGICKÝ PŘECHOD,
KTERÝ NESKÝTÁ ZHOLA
ŽÁDNOU SOUVISLOST MEZI
SOUSEDNÍMI PANELE!

6.

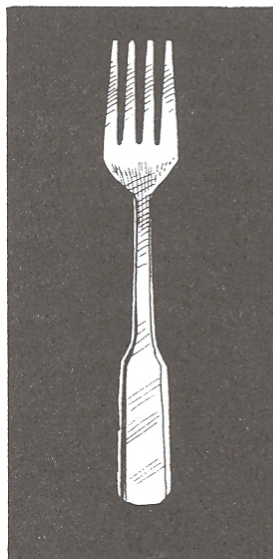
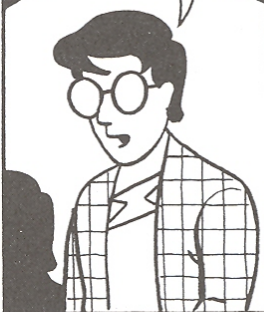

POSLEDNÍ KATEGORIE
NASTOLUJE
ZAJÍMAVOU OTÁZKU.
JE MOŽNÉ, ABY
JAKÁKOLI SEKVENCE
PANELŮ BYLA
NAVZÁJEM NAPROSTO
NESOLVISEJÍCÍ?

OSOBNĚ SI MYSLÍM,
ŽE NE.

AŤ UŽ JE JEDEN
OBRÁZEK OD JINÉHO
ODLIŠNÝ JAKKOLI,
V PROSTORU MEZI
PANELY FUNGUJE
JAKÁSI...

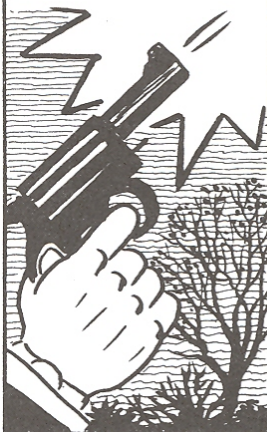
...ALCHYMIE, KTERÁ
NÁM POMŮŽE NAJÍT
NĚJAKÝ VÝZNAM
NEBO OZVUK I V TĚCH
NEUDIVOČEJŠÍCH
KOMBINACÍCH.

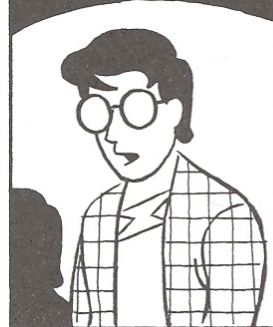
PODOBNE
PŘECHODY SICE
NEDÁVAJÍ „SMYSL“
V KONVENČNÍM
VÝZNAMU TOHO
SLOVA, ALE PŘESTO
VZNIKNE TAKOVÝ
NEBO ONAKÝ
VZTAH.

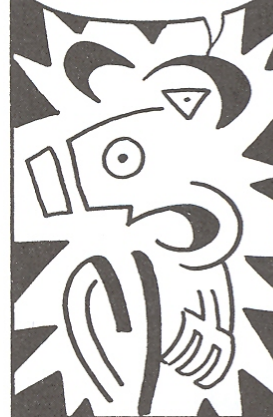
PRŔSK!

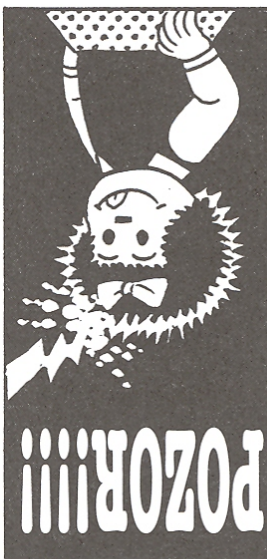
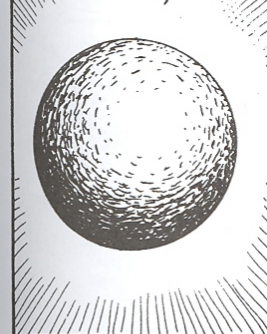
KDYŽ VYTVOŘÍME
SEKVENCI DVOU
ČI VÍCE OBRÁZKŮ,
PROPŮJČÍME JIM TÍM
SPOLEČNOU...

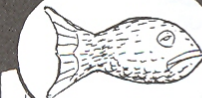
...PŘEVAŽUJÍCÍ
TOTOŽNOST
A PŘINUTÍME
ČTENÁŘE, ABY JE
BRAL JAKO CELEK.

AŤ UŽ BYLY
NA ZAČÁTKU
SEBEROZDILNĚJŠÍ,
NYNÍ PATŘÍ
K JEDINÉMU
ORGANISMU.

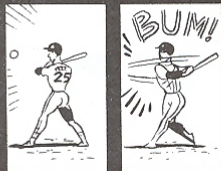

UCELENÍ JE
KREV KOMIKSU
A „ŠKARPY“
JSOU JEHO
ŽÍLY...

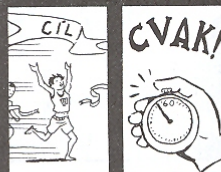

1.
OD CHVÍLE
KE CHVÍLI

2.
OD AKCE
K AKCI

3.
OD PŘEDMĚTU
K PŘEDMĚTU

4.
OD SCÉNY
KE SCĚNĚ

5.
OD ASPEKTU
K ASPEKTU

6.
NELOGICKÝ
PŘECHOD

PODOBNĚ
ROZČLENĚNÍ JE
Z VĚDECKÉHO HLEDISKA
DOST NEPŘESNÉ, ALE KDYŽ
NAŠI STUPNICI PŘECHODŮ
POUŽIJEME
JAKO NÁSTROJ...

...MŮŽEME ZAČÍT
ROZPLĚTAT ZÁHADY
OBKLOPUJÍCÍ NEVIDITELNÉ
UMĚNÍ KOMIKSOVÉHO
VYPRÁVĚČSTVÍ!

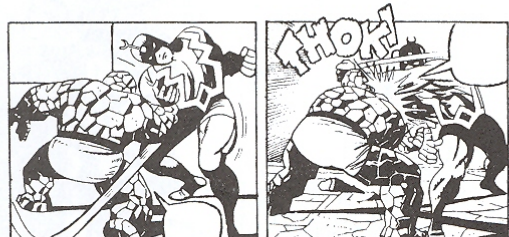

VĚTŠINA HLAVNÍHO
KOMIKSOVÉHO
PROUDU V AMERICE
POUŽÍVÁ VYPRÁVĚČÍ
TECHNIKY, KTERÉ
ZAVEDL JACK KIRBY,
TAKŽE ZAČNEME
ROZBŮREM TOHOHLE
LEEHO A KIRBYHO
KOMIKSU Z ROKU
1966.

CELKEM JSEM
TU NAPOČÍTAL
DEVADEŠÁT PĚT
PŘECHODŮ MEZI
PANELY. PODÍVEJME
SE, KOLIK JICH PATŘÍ
KE KTERÉMU DRUHU.

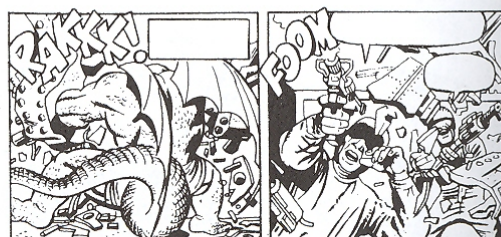

ZDALEKA NEUČASTĚJŠÍM TYPEM PŘECHODU
JE U KIRBYHO DÍLA TYP „OD AKCE K AKCI“.
TAKOVÝCH PŘECHODŮ JSEM V TOMTO
KOMIKSU NAPOČÍTAL DVAŠEDESÁT... TEDY
ZHRUBA ŠEDESÁT PĚT PROCENT ZE VŠECH.

[PRO VĚTŠÍ NÁZORNOST OBKRESLENO
A ZJEDNODUŠENO.]

DALŠÍCH DEVATENÁCT (ASI DVACET
PROCENT ZE VŠECH) TVOŘÍ PŘECHODY „OD
PŘEDMĚTU K PŘEDMĚTU“.

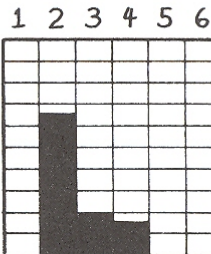
ART © MARVEL ENTERTAINMENT GROUP, INC.

A PROTOŽE VŠECHNY ZBÝVAJÍCÍ PŘECHODY JSOU „OD SCÉNY KE SCÉNĚ“, ZISKÁVÁME NÁSLEDUJÍCÍ ČLENĚNÍ PODLE TYPŮ PŘECHODŮ.

1	—
2	65%
3	20%
4	15%
5	—
6	—

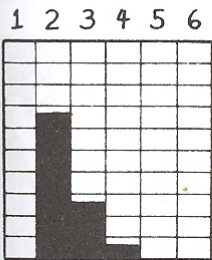
JAKO SLOUPCOVÝ DIAGRAM BY TO VYPADALO ZHRUBA TAKHLE.

TAKOVÝ DŮRAZ NA VÝSTAVBU VYPRÁVĚNÍ PROSTŘEDNÍM PŘECHODŮ OD AKCE K AKCI ZAPADÁ DO PŘEDSTAVY VĚTŠINY ČTENÁŘŮ O KIRBYM. ALE JE V TOMTO OHLEDU KIRBY TAK VÝJIMEČNÝ?

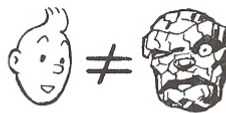
ROZHODNĚ NENÍ! TADY JE DIAGRAM ROZLOŽENÍ PŘECHODŮ MEZI PANELE V HERGÉHO TINTINOVÍ – A ČLENĚNÍ JE VELICE PODOBNÉ JAKO U KIRBYHO!

A PŘITOM HERGÉ A KIRBY NEMAJÍ MOC PODOBNÝ STYL! CO TO POVÍDÁM, MAJÍ HO RADIKÁLNĚ ODLIŠNÝ!!

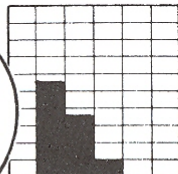
JEDNÁ SE O NĚJAKÉ UNIVERZÁLNÍ ROZLOŽENÍ, ANEBY JE TU VE HŘE JINÝ SPOLEČNÝ RYS? MOŽNÁ ŽÁNROVÁ PODOBNOST?

ZE ZKOUMÁNÍ NÁHODNĚ VYBRANÉHO VZORKU AMERICKÝCH AUTORŮ VYPLÝVÁ, ŽE PODOBNÉ ROZČLENĚNÍ JE DOST ROZŠÍŘENÉ.

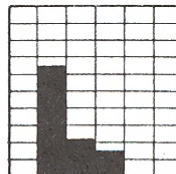

X-MEN #1

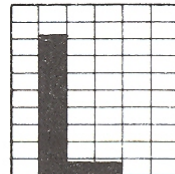
CLAREMONT & LEE

HEARTBREAK SOUP

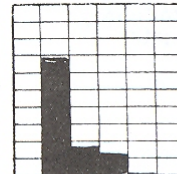
G. HERNANDEZ

BETTY & VERONICA

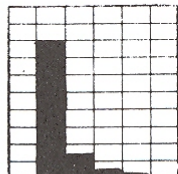
DOYLE & DECARLO

NAUGHTY BITS

GREGORY

FRANK IN THE RIVER

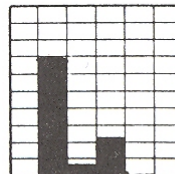
WOODRING

A CONTRACT WITH GOD

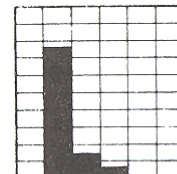
EISNER

MAUS

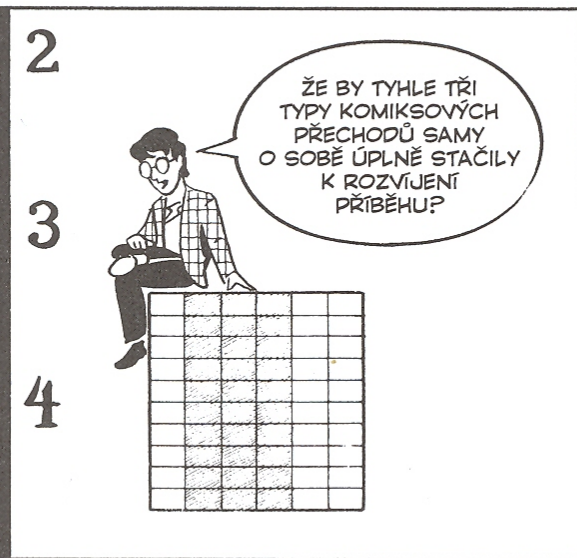
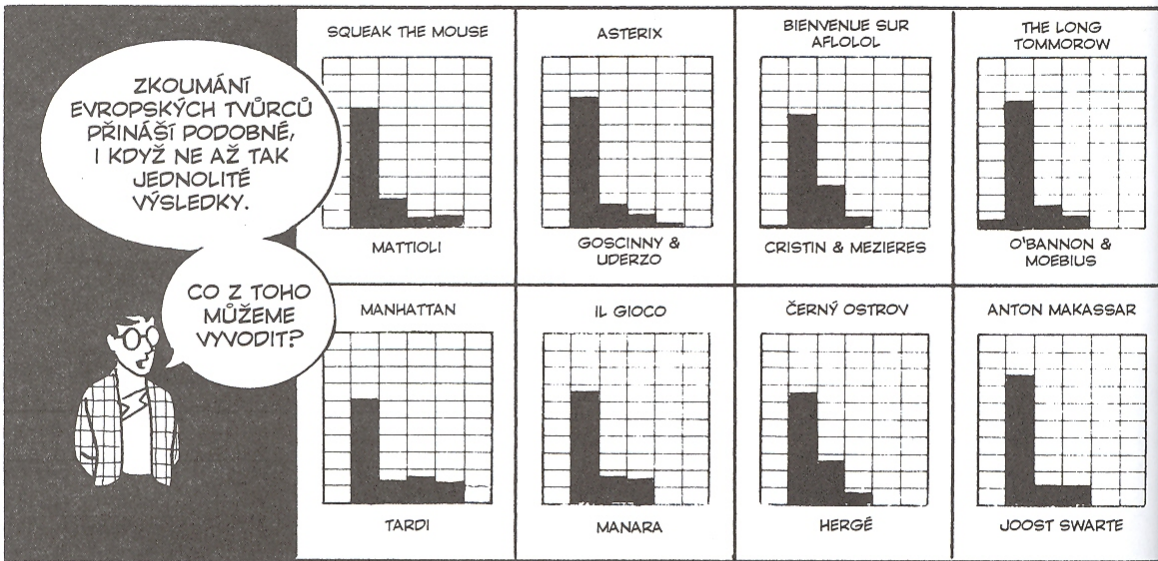

SPIEGELMAN

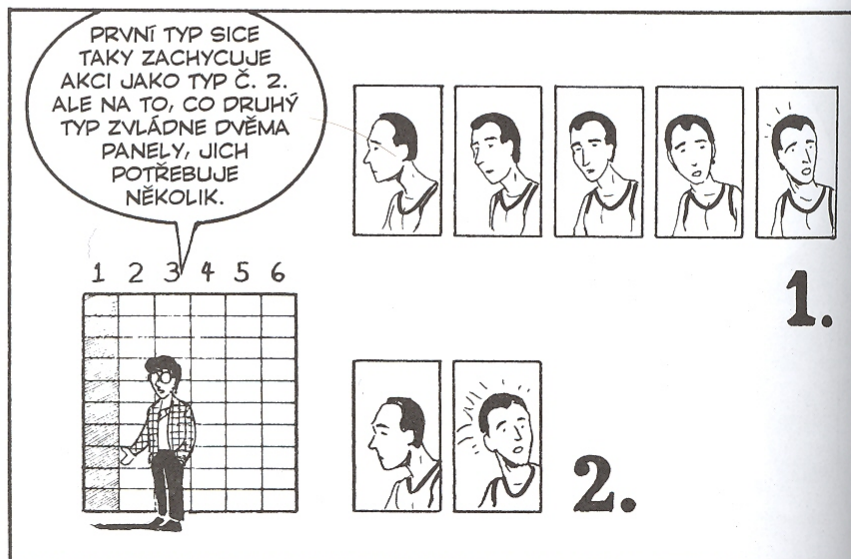
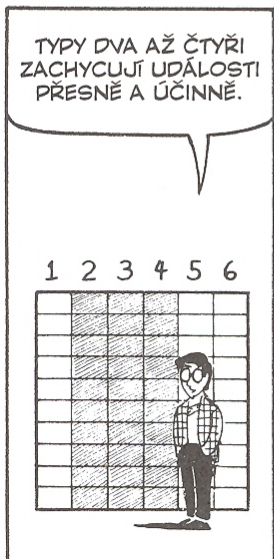
KAČER DONALD

BARKS

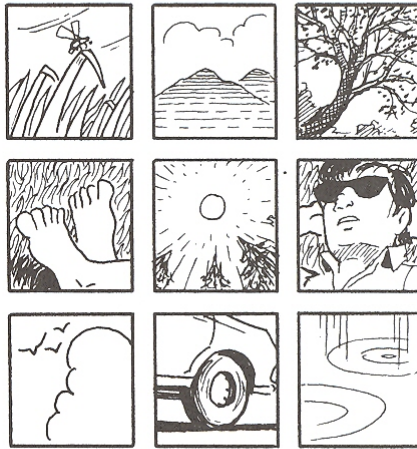
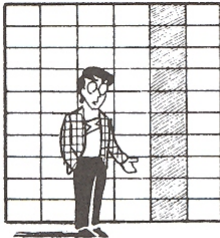

POKUD SE ROZHODNEME BRÁT PŘÍBĚHY JAKO PROPOJENÉ SÉRIE UDÁLOSTI, PAK SE DÁ PŘEVAHA TYPŮ DVA AŽ ČTYŘI SNADNO VYSVĚTLIT.

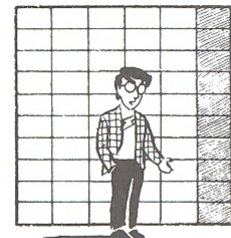
NO A U PÁTÉHO TYPU SE Z DEFINICE „NEDĚJE VŮBEC NIC“!

1 2 3 4 5 6

A SAMOZŘEJMĚ ŽE NELOGICKÝ PŘECHOD NEMÁ NAPROSTO NIC SPOLEČNÉHO S JAKÝMKOLI DĚJEM A VYPRÁVĚNÍM.

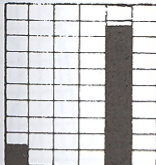
1 2 3 4 5 6

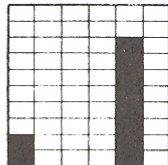
NĚKTERÉ EXPERIMENTÁLNÍ KOMIKSY, JAKO TY Z RANĚHO OBDOBÍ ARTA SPIEGELMANA, VYUŽÍVAJÍ CELÉ ŠKÁLY PŘECHODŮ...

...I KDYŽ VĚTŠINOU VE SLUŽBÁCH DOST RADIKÁLNÍCH PŘÍBĚHŮ A NÁMĚTŮ.

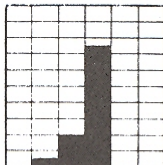
ROZBORY PŘÍBĚHŮ ZE SPIEGELMANOVY ANTOLOGIE BREAKDOWNS.

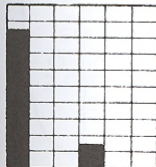
„DON'T GET AROUND MUCH ANYMORE“

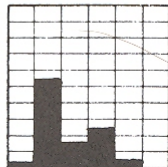
INTRODUCTION

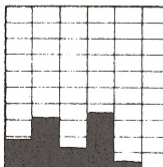
„MAUS“ (PŮVODNÍ VERZE)

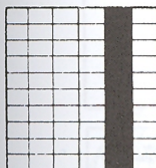
„SKINLESS PERKINS“

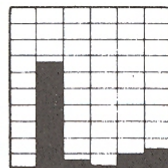
„VĚZEŇ PLANETY PEKLO“

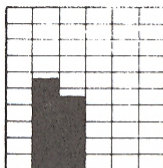
„CRACKING JOKES“

FRONT AND BACK COVERS

„ACE HOLE, MIDGET DETECTIVE“

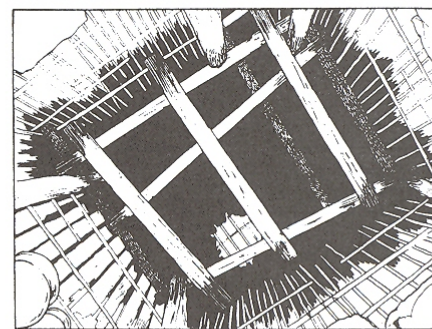
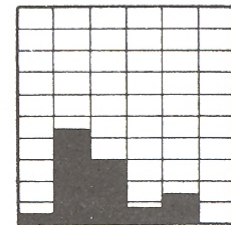
„REAL DREAM“ 1975

JENŽE NEŽ SE SPOKOJÍME SE ZÁVĚREM, ŽE TYPA DVA AŽ ČTYŘI MAJÍ MONOPOL NA PŘÍMOČAROU FABULACI, ZNOVU SE PODÍVEJME NA DÍLO JAPONCE OSAMU TEZUKY.

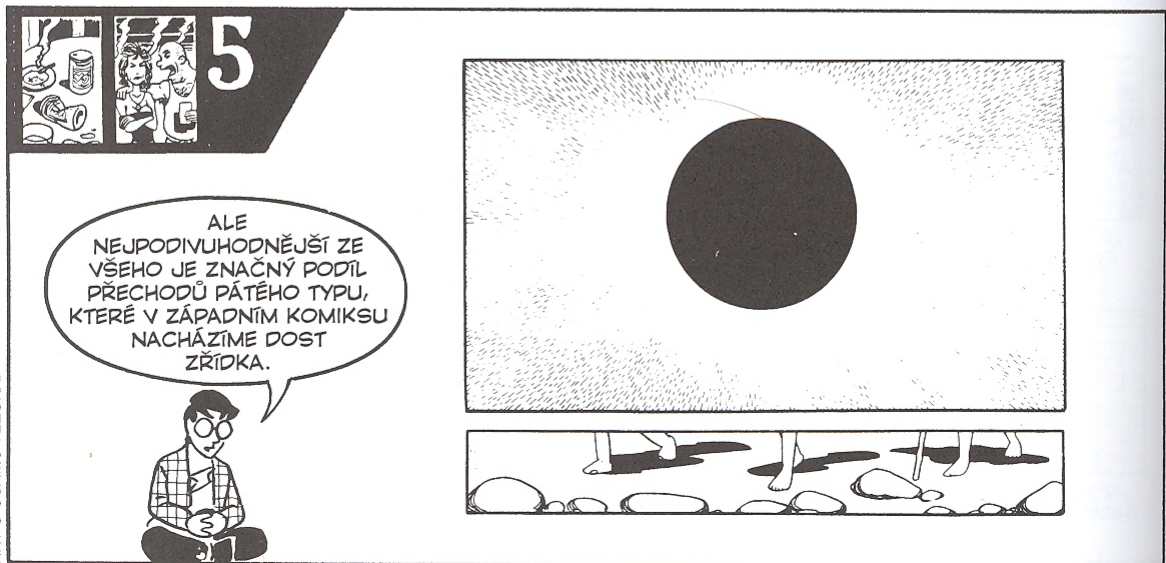

TEZUKA SE OD RANĚHO SPIEGELMANA VÝRAZNĚ LIŠÍ. JEHO FABULACE JE JASNÁ A PŘÍMOČARÁ, ALE... PODÍVEJTE SE NA DIAGRAM!

1 2 3 4 5 6

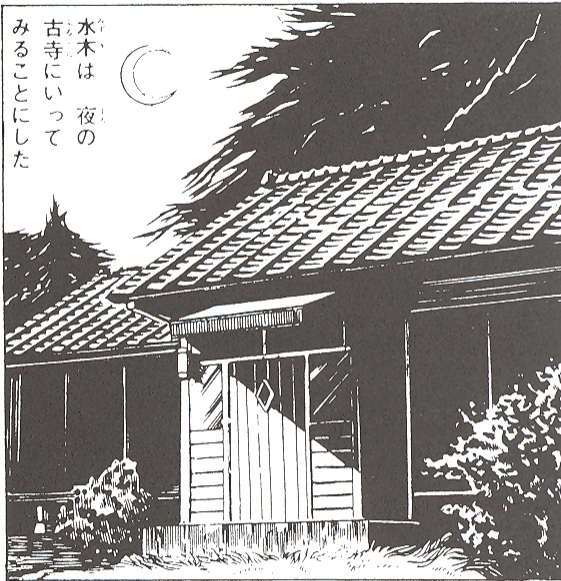
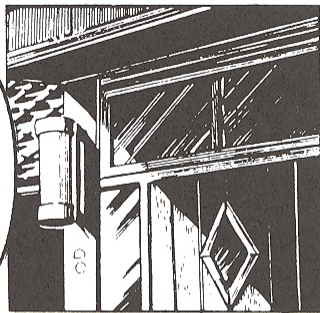
CO SE TO TADY VLASTNĚ DĚJE?

JAVELOD AVARPZ TŠIČ ETŇEMOPAZEN

ART © OSAMU TEZUKA

PŘECHODY
OD ASPEKTU
K ASPEKTU
JSOU NEDÍLNOU
SOUČÁSTÍ
HLAVNÍHO PROUDU
JAPONSKÉHO
KOMIKSU OD
SAMOTNÉHO
POČÁTKU.

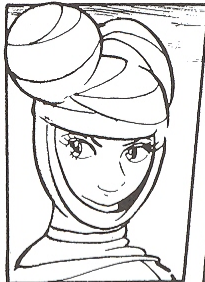
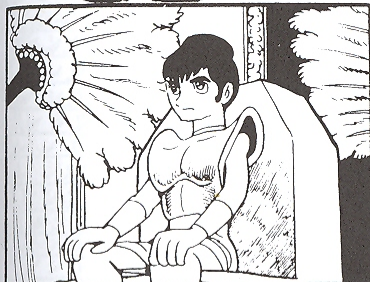

水木は
古寺に
夜に
いて
みる
こと
に
した

ART © SHIGERU MIZUKI.

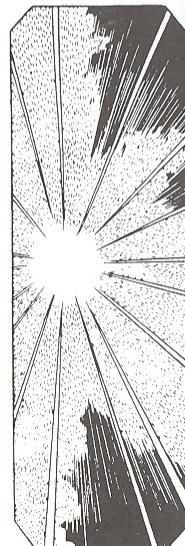
NEJČASTĚJI MAJÍ NAVODIT NĚJAKOU NÁLADU NEBO ATMOSFÉRU
MÍSTA. JSOU TO POKLIDNÉ, ZADUMANÉ KOMBINACE, NA KTERÝCH
JAKO BY SE ČAS ZASTAVIL.

DOKONCE I SAMA
SEKVENČNOST, I KDYŽ
JE STÁLE DŮLEŽITÁ,
TADY NEHRAJE NATOLIK
ZÁSADNÍ ROLI JAKO
U OSTATNÍCH
PŘECHODŮ.

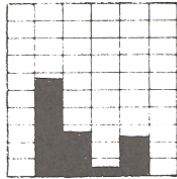
MÍSTO ABY
FUNGOVALY JAKO
MOSTY MEZI
JEDNOTLIVÝMI
CHVÍLEMI, NUTÍ
ČTENÁŘE, ABY
SI POSKLÁDAL
JEDINÝ OKAMŽIK
Z OSAMOCENÝCH
ZLOMKŮ.

ART © H. SATO.

KDYŽ ZKOUMÁME DÍLA NĚKOLIKA JAPONSKÝCH TVŮRČŮ KOMIKSU, NAJDEME PODOBNÉ ROZČLENĚNÍ JAKO U TEZUKY, A TO VČETNĚ ZNAČNÉHO VÝSKYTU PŘECHODŮ PÁTÉHO TYPU.

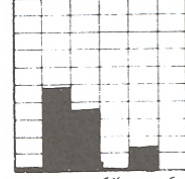
PROČ?

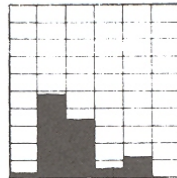
750 RIDER
ISAMI IŠII

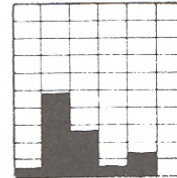
OTEC A SYN
HAJAŠI A ŌŠIMA

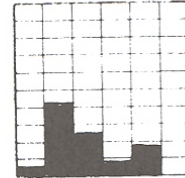
VLK SAMOTÁŘ A MLÁDĚ
KOIKE A KODŽIMA

AKIRA
KACUHIRO ŌTOMO

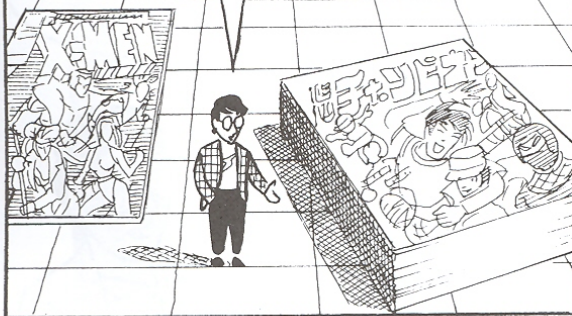

KYBORG 009
ŠŌTARŌ IŠINOMORI

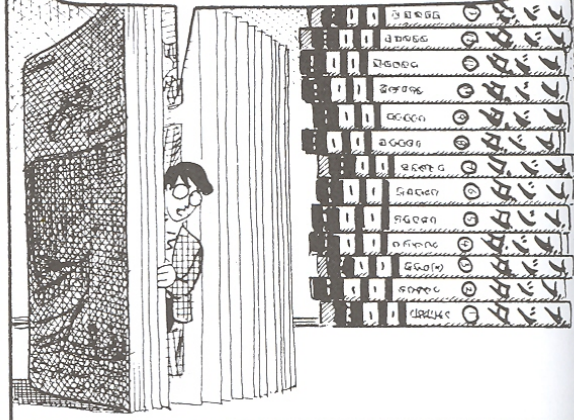

FĚNIX
OSAMU TEZUKA

JEDNÍM Z FAKTORŮ MŮŽE BÝT ROZSAH. VĚTŠINA JAPONSKÝCH KOMIKSŮ SE V PRVNÍM VYDÁNÍ OBJEVÍ V OBROVSKÝCH SBORNÍČKÁCH, TAKŽE NA NĚ NENÍ AŽ TAKOVÝ TLAK, ABY SE V JEDNOM DÍLU NĚCO „DĚLO“.

KDYŽ SE PAK JEDNOTLIVÉ SÉRIE VYDAJÍ POHROMADĚ, NĚKDY SE TÁHNOU I NA TISÍCÍCH STRAN.

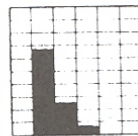
DĚKÝ TOMU MOHOU AUTOŘI VĚNOVAT DESÍTKY PANELŮ POPISU POMALÝCH, KINEMATOGRAFICKÝCH SEKVENCÍ, ANEBY VYKRESLOVÁNÍ ATMOSFÉRY.

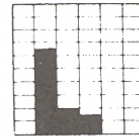
ALE NEMÝSLÍM SI, ŽE BY DÉLKA PŘÍBĚHŮ BYLA JEDINÝM FAKTOREM. NENÍ ASI ANI TÍM NEJDŮLEŽITĚJŠÍM.

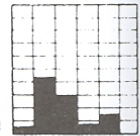
PODLE MĚ TENHLE ROZDÍL MEZI ZÁPADEM A VÝCHODEM ZPŮSOBUJE NĚCO ZÁSADNĚJŠÍHO.

HERGÉ

KIRBY

TEZUKA

HMMM...
KDE
JSEM
TO PŘE-
STAL?

AHA,
ANO...

ZÁPADNÍ UMĚNÍ
A LITERATURA SE
TRADIČNĚ MOC
NEZATOULÁVAJÍ.
CELKOVĚ VZATO
JSME KULTURA
VCELKU VÝRAZNĚ
ORIENTO VANÁ
NA ČTĚ.

ALE NA VÝCHODĚ
MAJÍ BOHATOU
TRADICI UMĚLECKÝCH
DĚL, KTERÁ JSOU
CYKLICKÁ A PODOBNÁ
BLUDIŠTI.

JAPONSKÝ KOMIKS
JE MOŽNÁ DĚDICEM
TĚCHTO TRADIC,
PŘINEJMENŠÍM V TOM,
ŽE ČASTO KLADE
DŮRAZ NA „NĚKDE
BYT“ OPROTÍ „NĚKAM
SE DOSTAT“.

DÍKY TĚMTO I DALŠÍM
FABULAČNÍM
TECHNIKÁM JAPONCI
PŘINÁŠEJÍ DO
KOMIKSU POJETÍ
VELICE ODLIŠNÉ OD
TOHO NAŠEHO.

PROTOŽE
V JAPONSKU,
VÍC NEŽ KDE
JINDE, JE KOMIKS
UMĚNÍM...

VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ TO ZNAMENALO VĚTŠÍ DŮRAZ NA VZTAHY MEZI FIGURAMI A POZADÍM A NA „NEGATIVNÍ PROSTOR“.

„VELKÁ VLNA U KANAGAWY“ OD HOKUSAIE (CCA 1829). KDYŽ JI OBRÁTÍTE VZHŮRU NOHAMA, UVIDÍTE DALŠÍ VLNU NEGATIVNÍHO PROSTORU... PŘÍRODNÍ JIN A JANG.

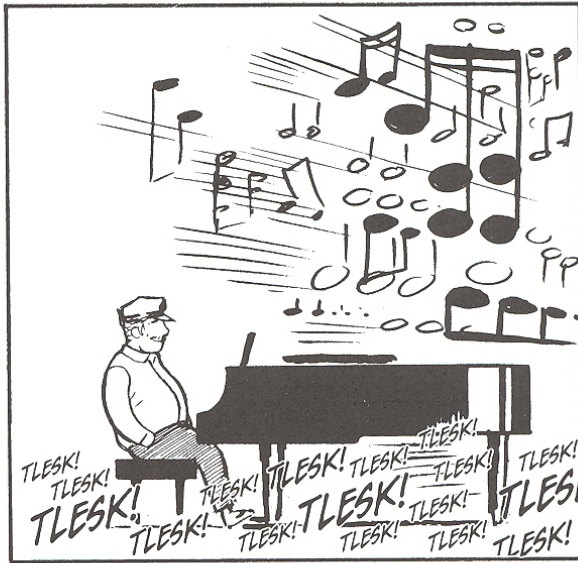
TAKÉ V HUDBĚ ZÁPADNÍ TRADICE KLADLA DŮRAZ NA SOUVISLÉ, ZŘETĚZENÉ MELODICKE A HARMONICKÉ SLEDY, ZATÍMCO VÝCHODNÍ KLASICKÁ HUDBA SE STEJNOU MĚROU ZAOBÍRALA ROLÍ TICHÁ!

ZÁPAD VÝCHOD

V POSLEDNÍCH ZHRUBA DVOU STOLETÍCH SE VLIV ZÁPADNÍ KULTURY MOCNĚ ŠÍŘIL K VÝCHODU, ALE ZÁROVEŇ ZÁPAD DOBYLO VÝCHODNÍ A AFRICKÉ POJETÍ ZLOMKOVITOSTI A RYTMU.

OD DEBUSSYHO PŘES STRAVINSKÉHO KE COUNTU BASIEMU – ZÁPADNÍ HUDBA SI STÁLE VÍCE UVĚDOMOVALA SÍLU ZLOMKOVITOSTI A PAUZ.

BASIE BASIEHO KAPELA

TRADIČNÍ DŮRAZ ZÁPADNÍHO UMĚNÍ NA PRIMÁRNOST POPŘEDÍ A NA KONTINUÁLNOST ODSTÍNŮ USTOUPIL VE PROSPĚCH ZLOMKOVITOSTI A UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU OBRAZOVÉ ROVINY.

FAKSIMILE
PICASSOVA
DÍLA POSTAVA
Z ROKU 1948.

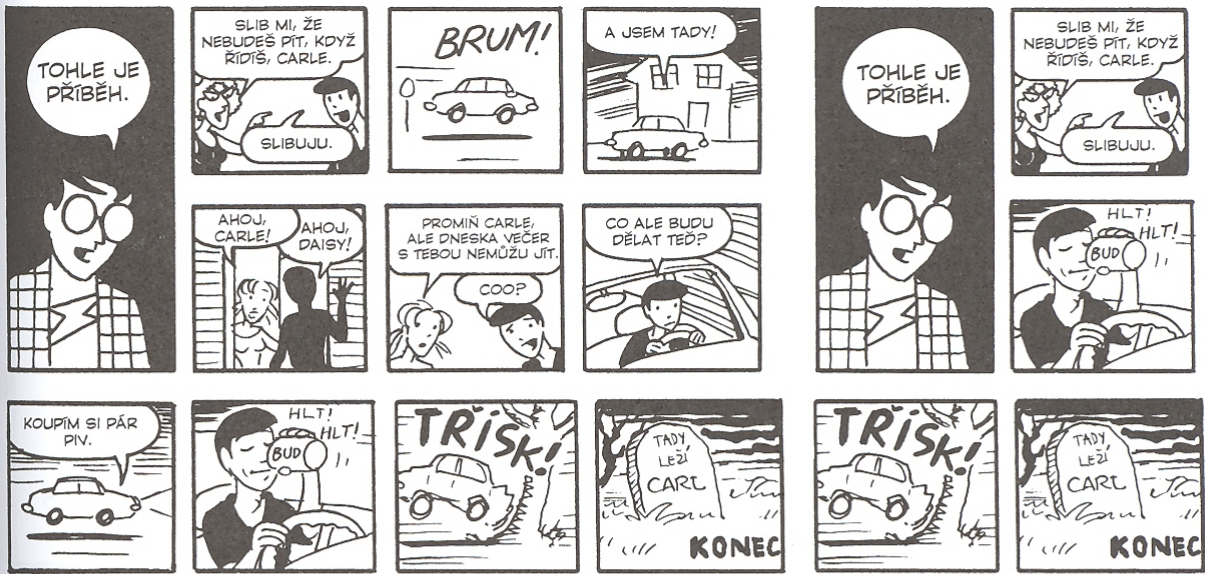

* ODPOVĚĎ: VELKÉ N.

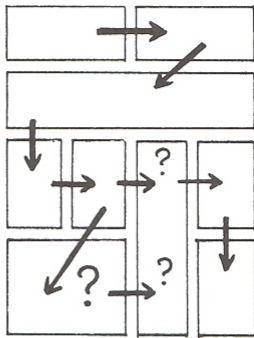

* „BRUM“ JSEM SI S DOVOLENÍM VYPŮJČIL OD M. FEAZELLA.

JAKO ČTENÁŘI POČÍTÁME S TÍM, ŽE BUDEME VĚDĚT, V JAKÉM POŘADÍ ČÍST PANELY, ALE USPOŘÁDAT JE, TO JE VE SKUTEČNOSTI PRO TVŮRCE DOCELA SLOŽITÉ.

DOKONCE NATOLIK, ŽE I PROTŘELÍ PROFÍCI TO NĚKDY ZFUŠUJÍ.

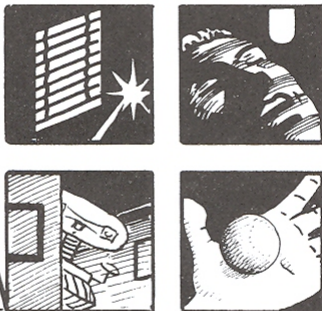

ČÍM JE UCELENÍ MEZI PANELY VÝRAZNĚJŠÍ, TÍM JSOU ČTENÁŘOVY INTERPRETACE PRUŽNĚJŠÍ.

A TÍM JE TAKÉ PRO TVŮRCE SLOŽITĚJŠÍ TO ZVLÁDNOUT.

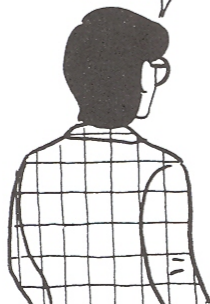
NĚKTEŘÍ AUTOŘI SAMOZŘEJMĚ VYTVÁŘEJÍ VICEZNAČNOST ZÁMĚRNĚ A NEPŘEDKLÁDAJÍ NÁM ŽÁDNOU JEDNOZNAČNOU INTERPRETACI, KTERÉ BYCHOM SE MOHLI CHYTIT.

UCELENÍ MŮŽE BÝT OBROVSKOU SILOU, NEJEN MEZI PANELY, ALE I UVNITŘ PANELOU: TO KDYŽ SE TVŮRCE ROZHODNE NÁM UKÁZAT JENOM KOUSÍČEK OBRAZU.

KOMIKS UMÍ NĚKDY BÝT K ZEŠÍLENÍ NEJASNÝ, POKUD JDE O TO, CO VÁM VLASTNĚ UKAZUJE.

NĚKDY Z DANÉ SCÉNY UKÁŽE MÁLO NEBO NIC...

...A ČTENÁŘI NABÍDNĚ JENOM NÁZNAKY.

TÍM AUTOR MŮŽE VE ČTENÁŘOVĚ HLAVĚ EVOKOVAT BEZPOČET MYŠLENÝCH OBRAZŮ.

ČTENÁŘI PROHLÍŽEJÍCÍ SI
PODOBNE PANELY DOJDOU
KAŽDÝ K PODSTATNĚ ODLIŠNĚ
INTERPRETACI.

KLAK! KLAK! KLAK!

TÍM, ŽE SI KONSTRUUJE CELÉ
OBRAZY Z TĚCHLE ZLOMKŮ,
PROVÁDÍ SÁM ČTENÁŘ UCELENÍ,
ALE STEJNĚ TAK...

VZZZZZZT!

≧ Plíp Plíp ≦

?

Cink! Cink!

EEE... STEJNĚ TAK SI
DOPLNÍ DĚJ NEBO
MYŠLENKU MEZI...

AU!

AU!

Cink! Cink!

EHM! JAK
POVIDÁM, STEJNĚ TAK
SI DOPLNÍ...

...DĚJ NEBO...
AU! AU!

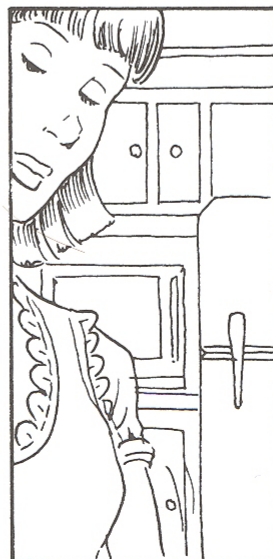
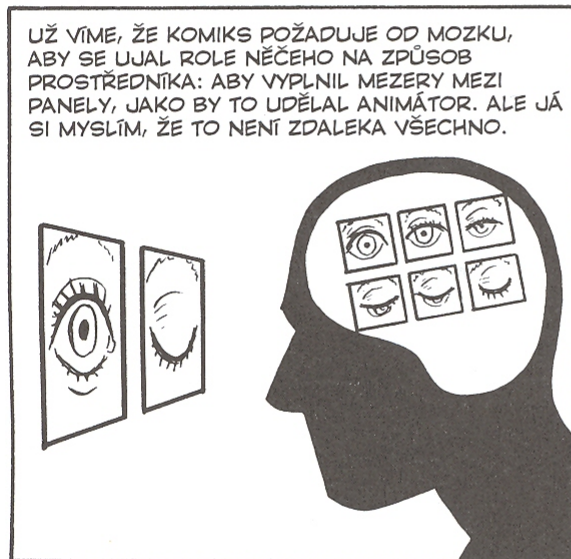
NECH TOHO!

Cink! Cink!

AU!

Cink! Cink!

AU!

VĚTŠINĚ Z VÁS
NEBUDE DĚLAT
ŽÁDNÉ PROBLÉMY
POCHOPIT UŽ JEN
Z TĚCH ČTYŘ PANELŮ
SAMOTNÝCH, ŽE
SE NACHÁZÍTE
V KUCHYNI.

JDE O VYSOKÝ
STUPEŇ UCELENÍ:
VÁŠ MOZEK
PŘIJME ČTYŘI
OBRAZOVÉ ZLOMKY
A ZKONSTRUUJE
Z NICH CELOU
SCÉNU.

ALÉ SCÉNA, KTEROU
VAŠE MYSL ZBUDUJE
Z TĚCH ČTYŘ
PANELŮ, SE VELICE
LIŠÍ OD SCÉNY
KONSTRUOVANÉ
Z TRADIČNÍHO,
JEDNOPANELOVÉHO
PŮVODNÍHO ZÁBĚRU!

PODÍVEJTE SE ZNOVU.

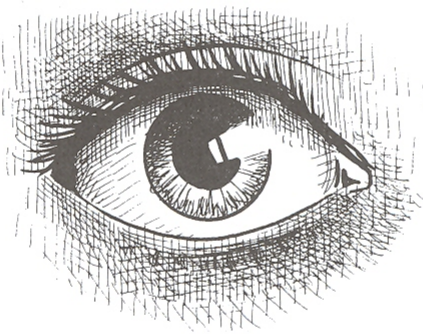
VE SPOUSTĚ
KUCHYŇÍ JSTE UŽ
BYLI, VÍTE, JAKÉ
ZVUKY VYDÁVÁ
TEKUTINA VAŘÍCÍ SE
V HRNCI; SLYŠÍTE
JE PŘI POHLEDU NA
PRVNÍ PANEL?

A CO ZVUKY ŘEZÁNÍ?
OZÝVAJÍ SE JEN
V TOM JEDNOM
PANELU, ANEBŮ
JSOU SLYŠET
I V OSTATNÍCH? CÍTÍTE
VŮNĚ Z TĚ KUCHYŇÍ?
VNÍMÁTE JI I HMATEM?
A CHUTÍ?

KOMIKS JE MONOSENZORICKÉ MÉDIUM.
PŘI ZACHYCOVÁNÍ SVĚTA ZKUŠENOSTI
SE OPÍRÁ POUZE O JEDEN SMYSL.

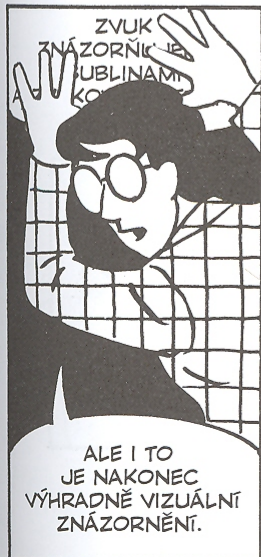
JENŽE CO TY OSTATNÍ
ČTYŘI?

ZVUK
ZNÁZORNÍME
BUBLINAMI
A ZVUKOVÝMI EFEKTY.

ZVUK
ZNÁZORNÍME
BUBLINAMI
A ZVUKOVÝMI EFEKTY.

ALÉ I TO
JE NAKONEC
VÝHRADNĚ VIZUÁLNÍ
ZNÁZORNĚNÍ.

UVNITŘ PANELŮ
MŮŽEME
ZPROSTŘEDKOVÁVAT
INFORMACE
VÝHRADNĚ
VIZUÁLNĚ.

ZATO MEZI PANELY
NEPOTŘEBUJEME
VŮBEC ŽÁDNÉ
SMYSLY.

TAKŽE SE DO
HRY DOSTÁVAJÍ
NAŠE SMYSLY
VŠECHNY!

NA KAŽDÉ STRANĚ JE ČTENÁŘ NĚKOLIKRÁT VYMRŠTĚN – JAKO AKROBAT NA LĚTAJÍCÍ HRAZDĚ – DO PRÁZDNÉHO PROSTORU PŘEDSTAVIVOSTI.

PAK HO ALE DO NAPŘAŽENÝCH RUKOU ZACHYTI VŠUDYPŘÍTOMNÝ DALŠÍ PANEL!

MUSÍ HO CHYTIT RYCHLE, ABY PAN ČTENÁŘ NESPADL DO PROPASTI NUDY NEBO NEPOCHOPENÍ.

ALE JE V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH MOŽNÉ ZVLÁDNOUT UCELENÍ TAK DOKONALE...

...ABY SE VLASTNĚ ČTENÁŘ NAUČIL LĚTAT?

V DRUHÉ KAPITOLE JSME PROBRALI RŮZNÉ DRUHY IKONICKÝCH A NEIKONICKÝCH KRÉSEBNÝCH STYLŮ.

MAJÍ NĚJAKÝ VLIV NA UCELENÍ?

MYSLÍM, ŽE ODPOVĚĎ ZNÍ „ANO“.

KARIKATURA, KTEROU ČTENÁŘ JAKO POJETÍ DOBRĚ ZNÁ, PŘES POUJMOVÉ ÚZEMÍ MEZI PANELEY PLYNE DOCELA LEHCE.

MYŠLENKY PLYNULE PŘECHÁZEJÍ JEDNA VE DRUHOU.

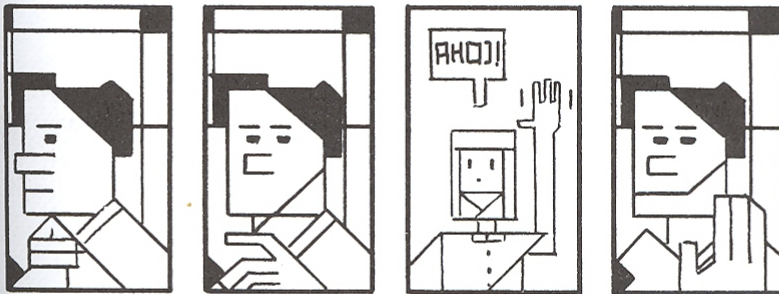
ZATO REALISTICKÉ OBRÁZKY MAJÍ KODRCAVĚJŠÍ CESTU. JEJICH EXISTENCE JE PRIMÁRNĚ VIZUÁLNÍ, A TAK SE OD NICH DO ŘÍŠE IDEJÍ NEPŘECHÁZÍ TAK HLADCE.

TAKŽE TO, CO NA MINULÉ SEKVENCI VYPADALO JAKO PLYNULÝ SLED MOMENTEK, TADY PŮSOBÍ SPÍŠ JAKO NĚKOLIK NEHYBNÝCH OBRÁZKŮ...

A PODOBNĚ SI MYSLÍM, ŽE KDYŽ SE KOMIKSOVÝ VÝTVARNÝ PROJEV BLÍŽÍ K OBRAZOVÉ ROVINĚ, UCELENÍ SE DOSAHUJE OBTŽNĚJŠÍ, I KDYŽ Z ODLIŠNÝCH DŮVODŮ.

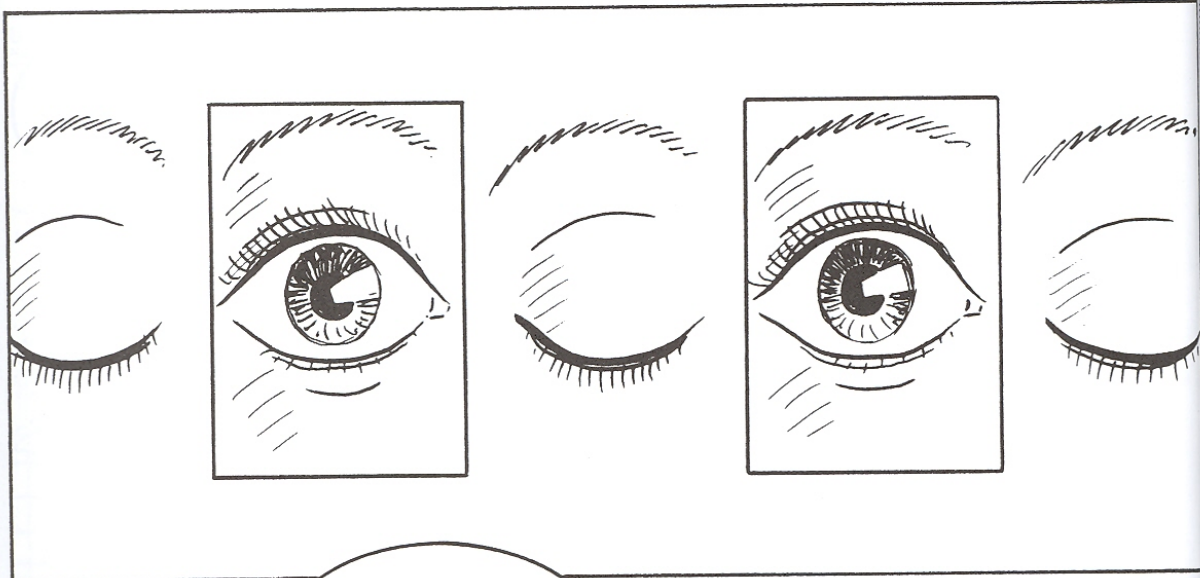

TADY NÁS ZASE UNIFIKUJÍCÍ VLASTNOSTI KRESEB NUTÍ UVĚDOMOVAT SI SPÍŠ STRÁNKU JAKO CELEK, NEŽ ABYCHOM VNÍMALI JEJÍ SOUČÁSTI, JEDNOTLIVÉ PANELE.

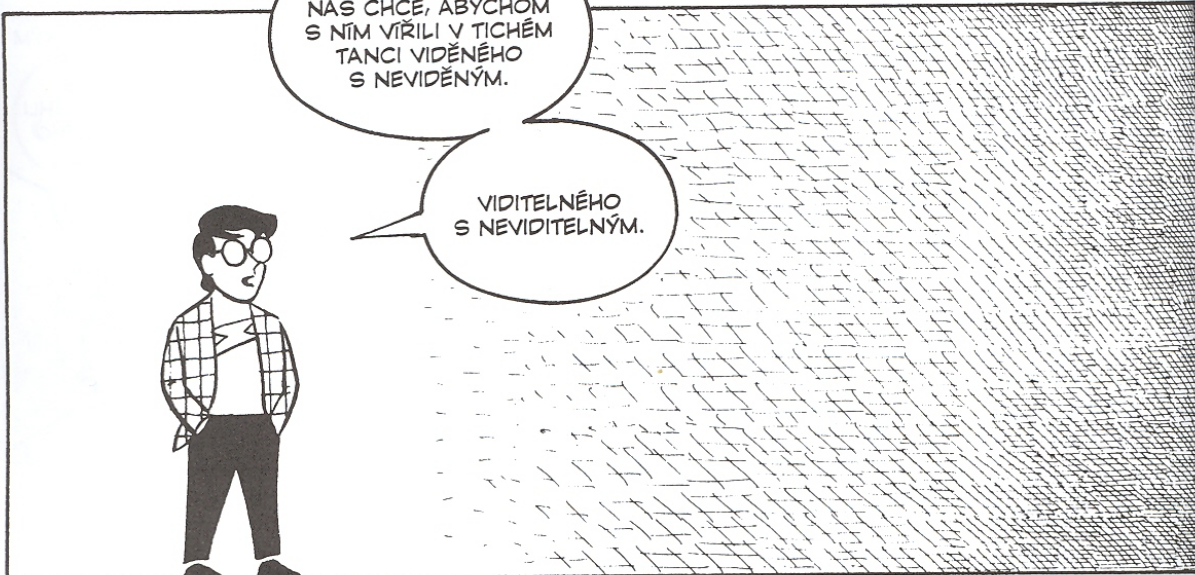
SAMOZŘEJMĚ ŽE TVŮRCI MŮŽE JÍT PŘÁVĚ O TO, ABY PŘIMĚL ČTENÁŘE, AŽ VYVINE NĚJAKÉ ÚSILÍ. I TADY JDE O OSOBNÍ VKUS.

TVŮRCE KOMIKSU PO
NÁS CHCE, ABYCHOM
S NĚM VÍŘILI V TICHÉM
TANCI VIDĚNÉHO
S NEVIDĚNÝM.

VIDITELNÉHO
S NEVIDITELNÝM.

TENHLE TANEC JE JEDINEČNOU
VLASTNOSTÍ KOMIKSU. KOMIKS
JE JEDINÁ UMĚLECKÁ FORMA,
KTERÁ TOHO PUBLIKU DÁVÁ TOLIK
A ZÁROVEŇ TOHO OD NĚJ TOLIK
POŽADUJE.

PROTO SI MYSLÍM, ŽE JE OMYL BRÁT
KOMIKS JAKO POUHÉHO KŘÍŽENCE
MEZI VÝTVARNÝMI A SLOVESNÝMI
UMĚNÍMI.

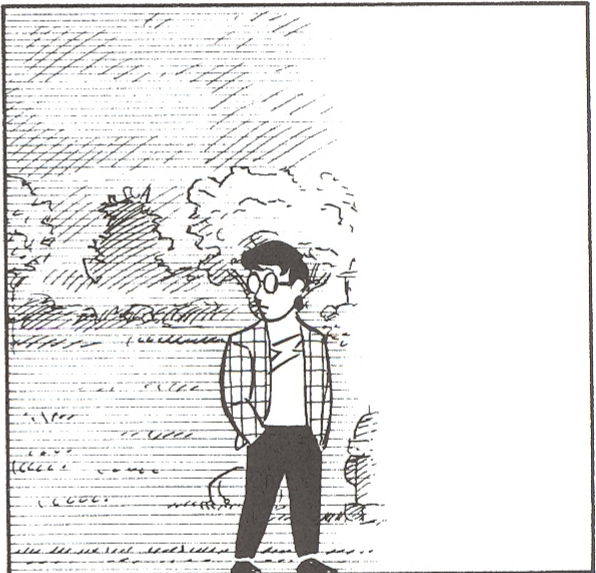
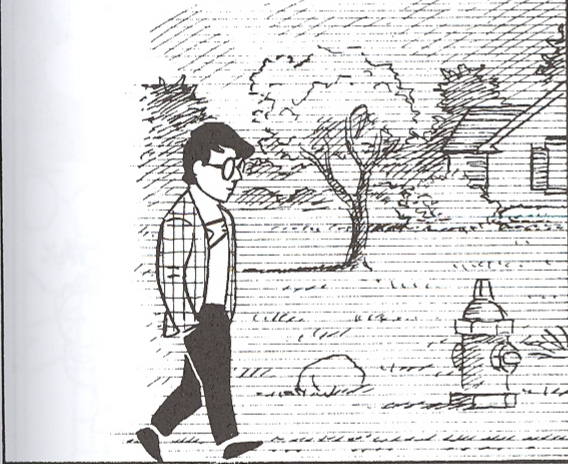
TO, CO SE
ODEHRÁVÁ MEZI
PANĚLY, JE SVĚHO
DRUHU MAGIE.
MAGIE, KTEROU
OVLÁDÁ JEDINĚ
KOMIKS.

V TOMHLE ATELIÉRU
JSEM SE POKUSIL ONU
MAGII OVLÁDNOUT
A POUŽÍT JI KE SVÝM
ZÁMĚRŮM.

ALE MŮŽU
JEN UKAZOVAT,
KUDY VEDE CESTA.
NEMŮŽU VÁS DOSTÁT
NIKAM, KAM SAMI
NEHCETE JÍT.

CO SE VÁS TÝČE, MŮŽU SE JEN DOHADOVAT...
A DOUFAT, ŽE SE NEPLETU...

...STEJNĚ JAKO SE VŠICHNI DEN CO DEN
DOHADUJEME, ŽE REALITA JE I TAM, KAM OKO
NEVIDÍ.

CHCI OD VÁS
JENOM TROCHU
VÍRY...

...A SPOUSTU
PŘEDSTAVIVOSTI.

